

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 8 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ліндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Школа, церква і держава.

Держава так само підлягає божественним законам як кожда одиниця; що робить держава, єсть добре не для того, що держава се робить, але позаяк і о скільки се відповідає божим законам, а коли їм не відповідає, то се є зле.

Приложім отже сі слова до школи. Звідки має право до школи належати ся державі? Вжеж діти не є повірені державі, а Бог дає їх родичам; діти в перших днях свого життя пропалиб, наколиб ними не заняли ся родичі. Бог дає діти родичам і вкладає на них обовязок, дбати про діти, а се було вже тоді, коли ще про державу не було й думки. Сей обовязок істнує незалежно від держави. Властивого права виховування нема зовсім, а єсть лише обовязок; а коли ми хочемо се право, щоби ніхто нас не спиняв у виповненню нашого обовязку, назвати правом виховування, то нехай і так буде, але не треба забувати, що се називає ся зовсім невласливо правом.

Розуміно права єсть іменно се сущне, що виконанє тогож лежить в свободній волі управненого. Я можу зречи ся якогось права, але права виховування не можуть родичі зречи ся. Єсть се навіть обовязком, котрий они мусять сповнити, а хто в той обовязок втручає ся, допускає ся безправя.

Вихованє обіймає все, що є потрібне для приспособлення чоловіка до боротьби о житє, не тільки материяльної боротьби, але й моральної. Ціль чоловіка є не тільки та, щоби придбати собі засоби до життя, але чоловік має в туземнім житю осягнути також вічну ціль. До всего того має его приспособити вихованє, а при наших культурних обставинах ледво чи найдуть

ся родичі, що материяльно і морально спромоглиб ся, підняти ся сеї задачі в цілім єї обсягу. Так отже мусять оглядати ся за помічними силами, а такі помічні сили подає школа.

Із сказаного виходить, що закладати школи вільно кождому, але вибирати школу, якій маємо повірити свої діти, се справа родичів.

Отсе єсть принципіальна сторона сего важного питання, і сю принципіальну сторону питання вельми цїнили всюди з виїмкою країв, що творять нині німецьку державу.

В практиці укладають ся справи ще всїяко поза принципіями. Коли держава не має права до школи, то має всеж таки інтерес в тім, щоби будучі горожані присвоїли собі певну суму відомостей, які їм потрібні при нинішніх житєвих обставинах. Держава може закладати школи, їх відповідно устроювати, але се річ родичів, чи они до тих шкіл мають посилати свої діти. Що більше: держава має хоронити права не тільки родичів, але й права дїтїй, може від родичів домагати ся, щоби дітям подали певну суму відомостей. Держава може завести навіть примус шкільний, але не може змусити родичів, щоби посилали діти до тих а тих шкіл — ходить лише о те, щоби діти придбали собі потрібні відомости.

Також церква має дуже великий інтерес що до школи, а навіть щось більше; она на основі свого божого порученя навчати, має обовязок, отже і право.

Церква може закладати школи, она має обовязок учити релігії, може уділяти сьвітських предметів. Церква була, як вже в горі сказано, матицю школи, бо шкіль у властивім значінню за часів поганьства не було мимо високого степеня культурного. Наука і просьвіта була власностию найвис-

шої верстви, поки церква не подбала про се, щоби науку читання і писання подавати масам, а кождий монастир, як нині кожда стация місійна, мав школу. Так шпирала ся просьвіта, котрої ворогом представляють церкву єї противники.

Нинішні обставини зовсім неприхильні католикам. Закон говорить виправді про релігійно-моральне образованє і вихованє, але чи школи обезпечені в тім взгляді і відповідними силами? Кілько є таких шкіл, де науки релігії не уділяють як слід? А коли подумаємо, що по містах і місточках в школах через половину або декуди і в перевазі сидять жидівські діти разом з християнськими і нераз підіймають на сьміх засади нашої віри і підривають у нашої молодіжи віру і моральність?

Пора би над тим задумати ся і перевести потрібні реформи.

Соціальна демократія під лучами Рентгена.

Як звісно, то 30. цвітня вела ся в палаті посольській розправа над наглим внесенєм пос. Феркавфа (жида), котрим внескодавець домагав ся розелідження справи, длячого правительство розважало організації зелізничих робітників.

На перший погляд здавалось би, що правительство заповідяло кривду робітникам зелізничим, що такими організаціями хотіли ратувати себе з свого лихого положеня економічного. Чейже, скаже хто, організації і всякі товариства суть на те, щоби слабим одиницям допомогти в їх борбі о екзистенцію? Се правда. Товариства кріплять одиниці. Ми-ж і будемо домагати ся організації стану селяньского в спілці хліборобескі на те, щоби двигнути стан селяньский. Тількиж з розправ, що вели ся над внесенєм пос. Феркавфа, показало ся аж надто ясно, що згадані організації робітників зелізничих мали на цілі все иньше, а лише не то, щоби

„Мертвое тело“.

— Їхав якомсь через наше село Верстівку становий. І яка-ж то комедія скоїлась із того гемонського переїзду, так сьміх і казати добрим людям! Побачив ото він, їдучи, що недалеко від управи, як раз коло битого шляху, лежить здохла курка; зараз звелів зашпинити коні, підозвав мене і питає:

— Ти хто такой?

— Петро Гайдено, — кажу йому.

— Дурак! — каже.

— Може й так — одвітую.

— А по службє кто ти такой?

— Старшина, — кажу.

— А коли ти старшина, — каже, — то куди-ж ти дивив ся? — тай показує пучкою на здохлу курку і питає мене:

— Видиш?

— Бачу, — кажу, — коли лежить перед очима!

— Видиш?

— Та виджу-ж, бачу!

— Видиш? — питає втретє.

— Виджу-бачу і бачу-виджу! Це-ж не голка, а цілієнька курка!

— На што ето похоже? — питає.

— Підійшов я до гемонської курки, глянув на неї з боку, тай кажу:

— Як би не такі ноги та голова, то може-б походила і на гуску.

— А, так ти, — каже, — бовван, іще сьміять ся здумав! Одвічай: Чим сообразни, на што похожі такий возмутїтельний явленія?

Най тобі, думаю, біс, де це ти взяв ся на мою голову? та не вам кажучи, аж злякавсь. Та впять таки поміркувавши, яку птицю найбільш пани люблять, кажу:

— З чим же сообразна? — сообразна, — кажу, — з журавлем, ваше благородіє?

А сам думаю собі: нічого казати — похоже таке, як чорне теля на жіночу плахту.

Як почув же він одвіт мій, та аж підскочив.

— Я тебя за такі одвіти в острог засажу; — гаварі, што ето такое?

Шулікою дивить ся на мене, а пальцем показує на прокляту курку. Що ти на сьвітї казати меш йому? Чисто забив він памороки мені... А далі відваживсь тай кажу:

— Не знаю, що воно таке!

А він знов:

— Я тебя спрашиваю, што ето такое?

— Птиця, — кажу, — якась чужостороння!

— Знаю, што птица, а как ее тепер называть?

— Бог його сьвятїй знає, як воно по вашому буде на прозваннє, а по нашому, кажу, це простїсенька зозуляста курка, щоб їй ще вдруге здохнуть проклятії!

— Дак по вашему ето курка?

— А вже-ж, — кажу, — курка.

— Какая?

— Здохла.

— А по нашему, — каже, — ето єсть мертвое тело, которому лежать в таком месте никак не подобает, ибо от етаво может заразїтса ваздух, а от сяво последняво могут праїзойтї разнїя повальнїя балезнї. А даби правило сїе твердо угнездїлось в твоеї дурной галаве, — штрафую тебя десятима рублями, каковия деньгї ти найскорейше дальєн доставїть у мою становую квартиру. Поняв?

— Звісно поняв, таку річ і дурень пїїме.

Він на це нічого не одвітував, крутнув вуса, крикнув: «Пашол!» — і заторохтів собі далі.

Місяців через два після сього я, як сами бачите, грамотний, такий рапорт вислав становому:

«Рапортом рапортую: що вчорашнього числа, чи то пак позавчорашнього, я совершенно нечувствительно і без усякого постороннього подвожденїя, наткнув ся на смердячєє, не звісно кому принадлежачєє «мертвое тело», з вирьовкою на ший. Испрошую вашого скорїйшого роз-

тим робітникам подати яку-небудь поміч матеріальну.

І так сконстатував пос. Аксман (антисеміт), що робітники платили на згадану організацію кожний по 45 кр. місячно до каси організації на те лише, щоби через ті датки соціальні демократи позискали з сего жерела річно фонд диспозиційний для своїх цілей в сумі 60.000 зр. Сконстатовано також, що сей гріш не уживано на запови для бідних робітників, а просто на плату провідників організації, на сінекури, на агітацію і на піддержуване стрейків робітничих. Сі заміти кинув в очі пос. Аксман соціальним демократам, а жаден з них не спростував сего тяжкого заміту.

Однакож в розправах взяли участь ще два послы, а то фаховий чоловік: пос. Тузель і сьвященник словінський, провідник робітників в Люблянї: др. Крек. Щож сказав перший з тих бесідників? Пос. Тузель сконстатував, що робітники завели ся цілковито в своїх надїях на організацію. Они надїялись з них добра і економічної помочи, а на ділі було так, що через згадані організації втягнуто лише службу залізничу в агітацію політичну соціальної демократії. Гроші робітників видавано на пропаганду соціалізму, а управу організацій взяли в свої руки всякі иньші елементи, лише не служба залізнична. За кровавий гріш робітничий видавали жида-соціалісти часопись: «Eisenbahner».

Пос. Крек розкрив ще краще дійсні наміри тих організацій. І так сконстатував він, що провід в тих організаціях дістав ся в руки звісно-го редактора віденської «Arbeiter Zeitung», жида Адлера; що членами управи були теслі, кравці, навіть незвісної кондуйти жінки, а тільки не робітники залізничі; що за складаний гріш печатано лише газети (Hetzblätter) і удержувано пройдисьвітів-агітаторів; що організації не посідали ніякої позитивної програми до несення матеріальної помочи робітникам; що провідники організації стреміли лише до того, щоби межі робітниками залізничними піддержувати безперестанне невдоволенє і заправляти їх до теорій комуїстичних; що управа організації формально тероризувала тих своїх членів, котрі не хотіли чинити разом з струєю перевороту соціального; що в письмах, видаваних за гроші робітничі, пропаговано атеїзм, понижувано всякий авторитет, підучовано службу залізничу против урядників залізничних, відчужувано робітників від всіх прочих станів суспільности, вношено навіть роздїл в жите родинне. Організація служби залізничної потрібна — сказав др. Крек, — але на иньших основах, іменно, щоби боронити тих людей проти всякої кривди, насильства, прикорочення свободи неволі із сторони настоятелів і подавати їм поміч матеріальну. Але в такій організації мусять мати перший голос самі робітники, не платні пронаґатори соціально-демокра-

поряження, а то може заразитись у Веретівці воздух, а саме «мертвое тело» з'їдять собаки; я їдучи уже двох відігнав: Омелькового бровка тя Дякового рябка, — обидва такі прокляті що лихо; торік у отця Микити усі ковбаси з погребавовитягали.

О чім вашому благородію і доношу.

Старшина — Петро Гайденко.

Через три дні у Веретівку приїздить становий, лікар з фершалом і слідователь. Приїхали і зараз до мене:

— Де мертвое тело?

— А тамечки, — кажу, — валяється на леваді у Максима Булави.

— Ходім.

Пішли.

— Осьдечки, — кажу, — о!

Як затупотить на мене лікар, як крикне:

— Чи ти здурів, чи що? Який це тобі дурень наторочив, що це «мертвое тело», коли се здохла вівця!

— Еге, — кажу, — так, та не так: ви може і на здохлу курку сказали-б: здохла курка так як і я казав, та і заплатили-б десять карбованців кари. На око то воно тошно, що се здохла вівця, ну, а як піде вже на діло, то це єсть «мертвое тело»!

Петро Равський.

тичного інтернаціоналу і матеріалістичного світогляду.

Заміти ті перебивали вправді соціалістичні послы дуже часто пустими словами, але не були в силі відперти, тим менше заперечити їх. Що і в Галичині службу залізничу уживали наші соціалісти до своїх цілей перевороту суспільного, се діло звісне, як звісно також, що з кровавиці робітників живуть наші соціальні демократи. Всякі Діаманти, Еленбогени і др. беруть річну плату та ще і дієти та кошти подорожи за свої поїздки і агітаційні бесіди. На се можна поставити сьвідків. Але хоч так єсть, то мимо того нагле внесенє Феркавфа підписали з галицьких послів: др. Вінковский, Бойко, Кремпа, Окуневский, Ярославич і Кубік побіч Дашиньского і Козакевича, а за наглим трактованєм сего внесення голосували: Бойко, Данеляк, Ярославич, Козакевич, Кремпа, Кубік, Окуневский, Шаєр, Вінковский, Забуда, а навіть і о. Тянчкєвич. Чи не хороше товариство?

Вісти політичні.

Цісар Франц Йосиф одержавши вість, що княгиня d'Alençon агинула в Парижі підчас пожоги базару, удав ся на замок в Ляінц і лично завідомив Цісареву о страшнім нещастю, яке подибало Єї сестру. По причині сего нещастя відкликано обід на замку в Ляінц, котрий мав бути даний в честь голяндської королевої Вільгельміни і Єї матери регентки Емми. Всі австрійські народи повні співчуття молять Всевишнього, щоби Господь потішив Цісареву і додав Єї сил до перенесення сего нового нещастя.

Краківський «Czas» приносить в дописи з Відня вість, що порозумінє межі Австрією а Росією наступило в двох напрямках. Перша точка обнимає ненарушимість і теперішній стан посідання Туреччини, а друга відносить ся до можливого випадку, слиби Туреччина мала розпасти ся. Ся посідна точка остає стислою тайною обох держав.

Чорногора обходить тепер столітні роковини своєї незалежності від Туреччини. Дня 3 мая прибув до Антивару сербський король Александр, де витано сто дуже сердечно. З Антивару поїхав король разом з чорногорським князем до Цетинї. Тут відправлено в честь сербського короля урочисту службу божу, на котрій явили ся члени пануючої родини чорногорської і дипломати держав.

П. Барвіньський, яко голова «Славянського Союзу» вибраний до субкомітету зложеного з 7 членів, для вироблення начерку адреси до Цісаря. «Славянський Союз» відбув 6 мая засіданє, на котрім Русини, Словинці і Хорвати предложили свої бажаня, які п. Барвіньський буде заступати в субкомітеті, а відтак в парламентарній комісії більшости. Комісія адресова вибрала гр. Дідушицкого референтом адресу до трону. Польске коло ухвалило голосувати против внесення о поставленє міністрів в стан обжалованя. Число членів до деяких комісій парламентарних буде підвишенє в наслідок скарги меньшости парламентарної.

Засіданє Ради державної з 6 мая було дуже бурливе. Послы зацікавлені заповідженням внесенєм о поставленє кабінету в стан обжалованя, явили ся в великім комплеті. Галерії були переповнені. Перпою точкою дневного порядку було оскарженє міністрів. По відчитаню відповідних внесенє забрав голос гр. Бадені і основував розпорядженє язикове для Чех. Бесіда его була знаменита. Перший з послів промовив Кайзер за обжалованєм міністрів, по нїм говорив п. Вольф. Підчас его бесіди о мало що не прийшло до кулаків. Абрагамович заступаючи президента палати відобрав голос бесідникови, против чого лівця сильно протестувала, кричала і била кулаками о пульти. Засіданє перервано. Коли міністри опускали Палату, націонали кричали: «Abzug Ministerium». По перерві наступили нові крики, тоді п. Гросвіє замкнує засіданя по причині великого роздражненя. Над сим внесенєм голосовано поіменно.

З театру війни. Під Велєстіно Турки припустили другий атак до Греків, однак грецькі війська віднесли побіду. По обох сторонах мають бути великі страти в забитих і ранених.

До Атин надійшла вість з Фарзальос, що Турки і тут атакували Греків. З початку передня сторожа грецька завернула ся була, однак пізнійше відперто цілковито турецький атак. Наслідник престолу боров ся в першій лїнії боевій. Війско вносило оклики на честь наслідника. В Атинах по причині тої побіди панує велика радість, а рада міністрів вислала телеграму до наслідника престолу, в котрій ґратує єму тої побіди.

Найновіші вісти і то навіть з грецьких жерел сьвідчать виразно, що Греків побито на цілій лїнії. Греки опустили Фарзальос а певно і Велєстіно.

З Ляріси телеґрафують під днем 7 мая: Фарзальос здобули Турки. Смоленський під Велєстіно побитий. Королевич Константин о 2 годині в ночі опустив з войском Фарзальос. О тій самій годині спустили ся Турки в силі 30.000 люда з гір Пеке; турецькі батерії розпочали огонь на дивізії королевича, роблячи їм великі шкоди і так крок за кроком били і побіджували Греків. Грецьке військо задержало ся аж під Домокос.

Катастрофа в Парижі.

Передвчєра згадалисьмо коротко про катастрофу, що своїм трагізмом втєряла увесь цивілізований сьвіт і викликала обяви глибокого співчуття і жалю. В Австрії чувства ті тим сильнійші, що жертвою катастрофи ушла княгиня Софія d'Алінсон, молодша сестра нашої цісареві. Телеґрами кожної хвилини доносять нові подробиці і доповняють страшній образ, який ніяке перо списати не в силі. Подаємо за иньшими часописями трохи просторійший опис сего потрясаючого нещастя.

В висших кругах товариських Парижа увійшло вже в щорічний звичай, що парискі дами уряджують в користь всіляких закладів і добродійних стоваришень т. з. «Grand bazar de la Charité». Сего року устроєно базар у перве на місци дарованім, на ту ціль вітцем княжної Монака, Михайлом Гайне, у величезнім, деревлянім будинку, в одній з найбільше оживлених дільниць Парижа. Урядженєм склепів з фантами заняти ся, як що року, дами з аристокрації і богатої буржуазії; базар такий трєває звичайно кілька днів, стягає товпи публичности і приносить значні доходи. В сїм році комітет хотів устроїти якусь особлившу принаду, тож наслідовав улицю старого Парижа і утворив єї на взір і з останків тої, яка була єще на послідній всесьвітній виставі. Побудовано затим два ряди домиків старого Парижа і в них найшло уміщенє 22 склепів і кінематограф. Отворене базару наступило в понеділок 3-го мая. Базар, як що року, викликав сильне заінтересованє і товпи добірної публички парискої прибули на его отворенє, а також і на другий день ярмарку, то є в день катастрофи, ві второк. Коло години 3 пополудни ві второк прибув до базару панський нунцій Клярі, щоби уділити благословеня згромадженім. В наслідок сего згромадило ся близько 6000 осіб. Нунцій обійшов базар, і відїхав а з ним велика часть гостей. Єслиб не се, катастрофа була-б єще страшнійшою.

Около години пів до пятої по полудни находило ся на базарі до 1500 осіб, переважно дам з елеґантного париского сьвіта. Нагло деревляний будинок почав в середині палити ся. Пожар вибух в відділі, де находив ся кінематограф. В кількох мінутах полумїни огорнули внутро будинку, наповненого цільно публичку. Цілий будинок станув в огні, почали горіти сукні пань і одїня панів і в пятнайцяти мінутах ціла будівля спалахкотїла цілком, заким встигла прибути на місце огнева сторожа. Коли сторожа прибула, завалив ся дах, покриваючи розжареними недогарками находячі ся єще в середині жертви. Можна собі представити, що за страшні сцени там діяли ся. Будинок довгий на 100 метрів а широкий на 60, мав лише два виходи. Всю в панічнім страху тиснуло ся до тих дверей, але много не змогли дістати ся до них і вийти на двір, бо крами, шатра і т. д. спиняли рухи а в наслідок натовпу, утворили ся при дверех вали з людських тіл. Крики і оклики о ратунок публички, що находила ся в середині будинку, наповняли воздух, однак ніхто не міг принести помочи. В глоті при дверех душили ся

люди а тимчасом в будинку огонь хважав цілі людські постати в свої страшні обняті. В переполоху гинули люди від огню, диму, глоті а кілька видобули навіть здоланих ногами. Доглядаючи будинок згорів, мож було оцінити розміри катастрофи. Трупні спалених лежали одні на других, як їх кинула борба з смертю.

Під звугленими балками знайдено багато придавлених і подушених. Богато тіл знайдено таки майже поприліплюваних до стін будинку — згнули в часі натовпу. Декотрі тіла були так перепалені, що з лиця і постати не мож було їх розпізнати — пізнавано їх доперва по дрібницях тоялєтових і інших познаках. Є однак багато трупів, що їх зовсім не можна пізнати; можна лише догадуватись чіе то тіло — бо катастрофа досягнула майже виключно точно обмежений круг великого світа париского. В деяких знова случаях навіть годі розпізнати, чи то трупні мужескі чи женські...

Вість о катастрофі розійшла ся летом блискавиці по Парижі наповнила його перераженням, подібним до того, яке огорнула Відень по пам'ятній катастрофі в Рінґтеатрі. В багатьох родинах запанувала страшна непевність о судбу своїх, що мали знаходити ся в базарі. Сотки тисячів людей окружали місце катастрофи, на котрім димило ся єще згарище спаленого будинку. З того згарища видобувано заєдно трупів і діяли ся страшні сцени розп'яки і суму. У багатьох трупів горішня частина тіла є цілком звуглена а долішня цілком ненарушена, у інших спалені шкіра і м'язи, а лишили ся тільки кістки — денекколи навіть і кістки розпали ся — по найбільше трупів було при виході. Ті що встигли утечи, мусіли діставати ся до дверей по валі людських тіл. Тому то серед згарища множество відорваних частин тіла, внутренностей, звуглених черевиків, що з них кости сторчать, словом поразкаючий вид!

О смерті княг. д'Алясон доносять: Она продавала в базарі зараз побіч княг. д'Узе. Якраз розкладала свої товари, коли якась дама приступила до неї і сказала: «Горить, втікаймо!» Чоловік її, що на хвилику відійшов був від неї, прибіг зараз і взяв її під руку, але їх в глоті розірвано. Кн. Алясон і дві служниці княгині уратували ся. Князь лише попарив ся, обгоріло єму волосся на голові. Коли віднайдено кн. Алясон, черги її були зовсім не до пізнання, брак правого рамени, лише шия заховалась ціло.

Про причину катастрофи пишуть всіляко; кажуть одні, що при кінематографі, котрий показувано в базарі, займили ся від іскри електричної звої фотографії целюлози, полуміння бухла відразу і базар почав горіти. — Графиня Рошфор, що находила ся в середині спаленого базару, а встигла спасти ся перед смертю, оповідає знов так про початок пожежі: Графиня стояла в першій ряді коло кінематографа і спостерегла, що апарат зле функціонує. Іменно лямпа апарату мала лихо палити ся. Служачий, що обслуговував апарат, взяв фляшку з нафтою, щоб доляти нафти. Нафта заняла ся в фляшці а за хвилику й цілий будинок.

Число жертв буде можна подати на певно аж по укінченню режисацій, а се не так скоро наступить. Межи тими що попалили ся, розпізнано досі 120 осіб, котрих імена списано в урядовій лісті. Найбільше згинуло дам з високої аристократії. Між іншими спалило ся кілька аристократичних черниць, що були заняті продажем в базарі. Згоріла також жєна іспанського консуля Фльореса, жєна віденьського банкира Порґеса, баронові Єліс. Карпел де Сен-Мартен і Сен-Дедіє, графиня Міремель, відеграфині Марія де Боневаль і де Сен-Періє і багато інших. Через цілу першу ніч на місці катастрофи відбували ся страшні сцени, а вже перед 5-ю годиною рано під платою промислу, де складано трупів, зібрали ся товпи народу в цілі розпізнавання. До середини впускано чергою лише по кілька осіб. Розпізнаване трупів, як сказалисьмо дуже тяжке, бо они в більшій часті неформенні масці. Деякі тіла розпадали ся на кусники, коли їх піднімаю. Смірід, який від них бе, такий сильний, що в сали промислової палати ледви видержить хто довше як кілька хвилин.

По причині жалоби в Парижі театри позамикано. В палаті Елізейській відбула ся нарада міністрів в справі заряджень по поводі катастрофи. Поредовсім президент Фор предложив

надіслати з заграниць кондольнційні телеґрами, а міністер Ганот подав до відомости, що всі амбасадори явили ся у него з кондольнціями. Відтак для нерозпізнаних трупів ухвалено урядити в суботу спільний похорон і панахиду в костелі Notre Dame. Над гробом президент Фор виголосить промову.

НОВИНИ.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Санґушко повернув з Італії і з Відня разом з жєною передвчера вечером до Львова.

— **Панна Сальомея Крушельницка**, звєсна співачка, зістала заанґажована як прімадонна драматична до Сант-Яго. Сезон в Сант-Яго триватиме 5 місяців і беруть в ній участь найвидатніші сили. Панна Крушельницка виїхала вже з Медиолану.

— **Президент міста Львова** др. Малаховський виїхав до Відня на переговори з п. міністром скарбу дром Білінським в справі будови школи кадетської у Львові.

— **Наш земляк, Мих. Ганаковський**, б. член товариства «Січ» і «Громади» у Відні, відбувши практику в першостепенних електротехнічних закладах в Відні і Берліні, основав свій власний електротехнічний заклад в Берліні при Oganienburgerstrasse Nr. 23. Поводить ся єму на чужині дуже добре, бо совістностю і гарним викінченням робіт умів в короткім часі з'єднати для себе широку клієнтелю. В часі Великодних свят був п. Ганаковський в гостях у своєї родини в Рогатині і в повороті до Берліна задержав ся у Львові та розглядав ся, чи не міг-би свого закладу перенести сюда. На жаль, відносини львівські, шалена жидівська конкуренція і розмірно малий розріз Львова веліли єму намір сей відложити на пізнійше.

— **В красній низшій школі рілльничій в Бережниці**, під Стрієм, розпочне ся 1 липня с. р. новий рік шкільний, щобі образувати передовсім синів селян на спосібних, практичних господарів. Хто хоче вступити яко звичайний ученик до тої школи повинен внести найдалше до 30-го мая поданє до дирекції школи в Бережниці, почта Стрій, з долученем: метрики уродження, доказуючої, що кандидат окінчив 16 рік життя і свідомства шкільного з окінчення з добрим поступом школи народної. Кандидати, що викажуть ся свідомствами з відбитої науки доповняючої, будуть мати першєство перед іншими при рівних інших успіхах. Належить також долучити свідомство моральности і свідомство дотеперішного заняття по укінченню школи, виставленого через дотичного пароха і зверхність громадеку а вкінці свідомство здоров'я, виставлене лікарем. В означенім дні піддадуть ся кандидати вступному іспитови, а з него осудить управитель школи, чи кандидат достатчно розвинений умислово і чи посідає потрібне образове елементарне, щобі міг належито користати з науки. Сини селян, що посідають власне господарство, мають першєство перед іншими кандидатами. Ті, що хотять одержати безплатне удержанє в закладі коштом краевого фонду, мають при поданю до дирекції о принятє, долучити поданє о се до Виділу крєвого з долученем документів, доказуючи, що родичі або онікун не зможуть удержати кандидата власним коштом. Кождий вступаючий ученик до закладу повинен бути заосмотренний в достаточне білє і дві пари доброї обуви.

— **Против Бартмана і Ванічка**, увязнених за шпигунство в користь Росії, відбуде ся у Відні процес о зраду стану. Процес той розпочне ся під конець червня.

— **Значна крадіж**. Невисліджені досі злодії закрали ся сими днями до мешканя адвоката д-ра Мелитона Бучинського в Станиславові і забрали цінних паперів на суму 7000 зр., банкову книжочку вартости 3.000 зр. і ще незначну суму готівкою.

— **3 палати судової**. Хаїм Рахміль Рубінштайн, гандлевий субєкт у Львові, станув недавно перед судом присяжних яко обжалований о рабівництво. Подія представляє ся ось як: До п. Леопольда Конопацького, пенсіонованого старшого інтенданта військового, що мешкав при ул. Гротґера ч. 10, вдер ся дня 29 січня о год. 3 по полудні якийсь досить порядно одягнений чоловік і просив о милостину. П. Конопацький видаючи перед собою чоловіка здорового і сильного, показав єму двері і сказав, що «так молодий чоловік повинен радше працювати, а не жебрати» — а щобі позбути ся нелюбого гостя, додав, що гронший дома не має. На се кинув ся на него той чепурний жебрак, звалив п. Конопацького, 70-літнього старця на землю, почав єго душити за горло і щобі унеможливити єму кликанє о поміч, втиснув єму цілий кулак до рота, причім вибив п. Конопацькому зуб. Рабівником тим був нинішній обжалований, а єго помічником Людвик Кос, вояк 30 п. п., караний за крадіж сповнену в часі служби військової. Підчас нападу стояв Кос за дверми помешканя

п. Конопацького. Кухарка п. Конопацького, Йосифа Чабан, почувши якийсь стукіт і шамотанє в передпокою, відхилила двері і узрїла п. Конопацького на землі, а Рубінштайна з колїнами на єго грудех. На крик Чабанової поспішили на ратунок сторож дому і кількох ще єсїдів, котрі й звязали розбійників та відставили до поліції. В першій хвили виправ ся Рубінштайн всього, доперва підчас слідства признав ся до вини і заявив, що Кос намовив єго до розбою. Коса пізнав він в арешті, коли відсиджував з ним яко вояк кару, також за крадіж. Слідство виказало, що дійсно Кос, ноторичний злодій, запізнав Рубінштайна з розкладом помешканя, і сказав єму, що п. Конопацький має у себе кілька сот золотих. Трибунал засудив Рубінштайна на 6 літ тяжкої в'язниці, обостреної постом і темницею.

— **Злодійська трійка**. Перед судом присяжних у Львові відбувала ся розправа против 17-літнього єлюсарського термінатора Вільгельма Шлямпі, 18-літнього Фелікса Венґляржа і Яна Канчуги, бувшого возного, відтак покутного писаря і сторожа. Та трійка займала ся довший час злодійством, допускаючись крадежів у Львові в білий день. Вкінці попала поліція на слід злодійської компанії. При розправі Шлямпа і Венґлярж признали ся до злочинів, Канчуга-ж «викручував ся», звичайно як покутний писар. Всіх трєх засуджено на кару тяжкої в'язниці від 1½ до 2½ року.

— **Потвердженє двох вироків смерті**. Дня 1-го вересня минушого року убито вистрілом з рушницї будника залізничного Яна Робака в Хшанові, в хвили, коли давав сигнал переїзджачому поїздові. Виновника, 21-літнього Франца Кумулю увязнено і він признав ся до вини, але зізнав, що до убийства намовила єго жінка Робака. В лютім с. р. відбула ся в Кракові карна розправа против обох обжалованих о убийство. Анна Робакова випирала ся вини, але Кумуля обставав при своїм зізнаню до кінця і ще додав, що за убийство одержав від Робакової 5 зр. На основі вердикту судіїв присяжних засудив трибунал обох на кару смерті. — В наслідок внесенної жалоби неважности розбирав ту справу трибунал касаційний у Відні. По нараді відкинєно відклик засуджених і потверджено перший засуд на кару смерті.

— **Самоубийства**. Властитель рєставрації в готелю Народовім в Кракові, Енгельберт Берґер, заподїяв собі онєгді кухонним ножем дві смертельні рани: в праву скрань і в груди. Зараз і сконав. Причиною самоубийства була меланхолія. — Дня 5-го мая около 5 год. рано спостеріг огорожник Іван Чечель в мійскім огороді, якусь жєнщину, вже поспїлу, що висїла на галузі на звичайній білій шматїї. Чечель відяв за єї сейчас а повідомлена стация ратунокова припровадила до життя недосїглу самоубийницю, котра, як оказало ся пізнійше, називає ся Олена Аморт, числить 30 літ і є боною, тепер без місця. Причиною розпучливого вчинку є умислова недуґа. — Молодий, 26-літний урядник залізничний Е. З. повернувши онєгді ночью домів при ул. Городецькій ч. 24, стрїлив до себе з револьвера. Рана мабуть не грозить житю. Причини самоубийства незвісна.

— **Спільку злодійску** розвязано в Замарєтинові. Увязнено там трєх горожан: Йосифа Маселка, Станислава Тенчара і Яна Яетшембєского, і знайдєно при них такі предмети: срібний годинник, золотий перстїнець, револьвер, патрони, пулярес, кафтан трикотовий, єдвабну хустку, капелюх, маринарку, черевики, шельки, загортку і таке інше.

— **Золотий годинник** вартости около 300 зр. украдено дня 6-го мая перед полуднем в готелю «Коржа» послови до сойму п. Йосифови Вікторови. П. Віктор лишив годинник на столі в своїй комнаті і вийшов на хвилику, не замикаючи дверей. Мабуть якийсь волоцюґа з улици закрав ся до готелю і скористав з нагоди.

— **Трохи за пізно**. Почта австрійсько-угорської монархії одержала недавно кореспондентку з Англії з таким адресом: Поважаний п. Яків Штайнер, фабрикант скрипок в Абєом, в Тироли. В кореспондентцї тїї домагав ся якийсь англійський любитель, від фабриканта Штайнера, щобі єму прислав цінний скрипок. Кореспондентку звернено надателеви з ось якою заміткою: Адресат не жив. Від р. 1683 спочиває на кладовищі в Абєом.

— **Нові аптики у Львові**. Міністерство внутрішних справ рішило дозволити на відкрите у Львові двох нових аптик. Одна з них має бути отворєна при Академічній площі, друга на против політехніки при ул. Льва Санґи.

— **Смерть під колесами трамваю**. З Одеси доносять о страшній смерті візника трамваєвого Александра Чубарова. В хвили, як віз кінної залізницї був в повнім розгоні, якась собака прискакувала до кінний, брєхала на них і справляла порєпопу в правильнім руху воза. Візники не стало терпеливості, станув отже на стєпені схилив ся і одною рукою держав ся поруча воза, а другою ударив собаку батоґом. Нєчайно стратив рівноваґу і заким проїзжі у возі та кондуктор встигли задержати єго від падєня,

дістав ся під колеса. Почув ся ужасний тріск
костей нещасливого. Візник спроміг ся еще
крикнути: «Ратуйте!... гальма»... і все стихло.
Коли кондуктор задержав віз і витягнув при
помочи проїзжих візника з під коліс, візник був
непритомний; пишчу частъ черева мав пошар-
пану а лице і плечі поранені. В шпитали помер
нещасний. — Зовсім подібна подія лучила ся,
як пишуть угорські часописи, в Будапешті. Лишь
що в описаній пригоді причиною катастрофи
була собака, а тут — дівчина. Було то ще в
страстну п'ятницю. Серед тисячів людей, що
проходили по місті, відвідуючи божі гроби та
любуючись теплим, весняним воздухом, усмо-
стрив один молодий мужчина хорошу панночку і
давай слідити за нею крок за кроком. Панноч-
ка, хоронилась до одного костела, до другого,
то приспішала хід, але напасник ані не думав
відчепити ся. Щоби спекати ся остаточно влізли-
вих промов свого обожателя, хотіла перебічи на
другу сторону улиці, так в ту ж хвилину надїхав
трамвай електричний із за угла камениці. Она
встигла пристанути на безпечнім місці, а він
поніс страшну кару. В погони повалив ся з ці-
лою силою розгону під трамвай і заким кон-
дуктор отямив ся і здержав вагон, нещасний
попрацав ся з життям. Всі думали зразу, що то
цілком звичайне самоубийство, але згодом ді-
знали ся о всім бо панночка непокоєна совістю
удалась по кількох днях до поліції і пояснила
цілу трагічну подію.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
ГІПОТЕЧНОГО
купує і продає
всякі папери цінні
і **МОНЕТИ**

по найдешевшім курсі деннім
не числячи ніякої провізії.

Контора виміни і відділ
депозитовий перенесені до
льокалю партерного в бу-
динку банковім.

(11—?)

Учитель

орган руского товариства
педагогічн. двотижнев-
ник педагогічно-науковий,
виходить від 1-го червня
1889 у Львові ул. Вірмень-
ска ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів
року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по
64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне
почавши від 70 зр. за бочку Іосо
місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл.
посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20,
10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко
ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70,
4-10, 4-90 франко. — Інші товари по
уміренних цінах.

15—?

Видає й відповідає за редакцію: **Теофіл Барановский.**

Адміністрация

„РУСЛАНА“

глядає анонсера.

Зголошувати ся в Адміністрації (ул.
Коперника ч. 9, II. поверх) між го-
диною 12-ою а 1-ою в полудне.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих
у Львові, Ринок ч. 25.,
(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гу-
стом і елеганцією після найсвіжіjších журналів.
36—?

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 45—?

приймає передплату на всі часописи у всяких
язиках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ

під редакцією

Антоня Березиньского

виходить у Львові тижнево кожної п'ятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з
портретами, поучаючі статі з історії, письмен-
ства, господарства, промислу, вісти про читаль-
ні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде
містити частъ забавнү.

Передплата: В Австрії річно 4 р.
„ піврічно 2 р.
„ чвертьрічно 1 р.
За границею річно 8 рубл.
„ піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция
Львів, ул. св. Миколая 13.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне,
припорученє Всч. Духовенству і всім вірним через
Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординариати всіх трех
Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські
зв'язи, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах
і будинках против шкідливого вогню за можливо най-
нижшою оплатою.

Школи ліквідують ся і виплачує ся сейчас по
пожарі а договори заключені з першими Тowa-
риствами контрасекураційними подають „Днѣ-
стери“ можність обезпечувати і виплачувати і
найвищі суми.

Поліси „Днѣстра“ приймає Банк краєвий
при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Днѣ-
стеръ“ після всіх можливих комбінацій в Тowa-
рстві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як
найкористніші услів'я і видає поліси і квіти в
рускїм язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Днѣстеръ“
стоваришенє зареєстрованє з обмеженою пору-
кою, привимає від своїх членів і третіх лиць
вкладки до опрочентованя по 5%. Гарантія ціл-
ковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють
ся тільки властителям реальностей, вільних від
тигарів, за порукою двох членів. З позичок від-
тягає ся десята частъ на удїл.

Зголошеня о удїлені агенції в місцевостях
де „Днѣстеръ“ не є заступлений, приймають ся.
(26—?)

Вже появила ся з друку РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печенї, які тільки можливі: Волові, баранячі,
вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих ки-
шок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизні і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капу-
стою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає
франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спіл-
ка, Львів. Готель Жоржа.

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

3 пересилкою 55 кр.

Дїстати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

З Друкарні В. А. Шийковского.